

De minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
De heer J.W. Remkes
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Datum
17 oktober 2006

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2006-0000306486

Inlichtingen bij
Mr. G.A. van Nijendaal

Doorkiesnummer
070-4267232

Bijlagen
0

Onderwerp
Werkprogramma Rfv 2007

Geachte heer Remkes,

Hierbij biedt de Raad voor de financiële verhoudingen u het werkprogramma voor 2007 aan. Het werkprogramma heeft een sterk indicatief karakter. Elk jaar krijgt de Raad adviesaanvragen die niet in het werkprogramma waren voorzien dan wel zijn er adviesaanvragen die achterwege blijven die echter wel in het werkprogramma zijn opgenomen. Voor veel concrete adviesaanvragen geldt immers dat de Raad afhankelijk is van de politieke en bestuurlijke besluitvorming. De verkiezingen voor de Tweede Kamer op 22 november 2006 en de daarop volgende kabinetsformatie versterken het indicatieve karakter van het werkprogramma voor 2007.

De Raad kiest voor een thematische benadering van het werkprogramma 2007. Binnen die thema's kunnen verschillende onderwerpen worden ondergebracht. Dat geeft zowel de Raad als het kabinet meer flexibiliteit bij de uitvoering. Deze flexibiliteit is gelet op de naderende verkiezingen en de daarop volgende kabinetsformatie en totstandkoming van een nieuw regeerakkoord ook nu weer onvermijdelijk.

Nadeel van een thematische aanpak is dat dit een te grote vrijblijvendheid voor alle betrokken partijen schept. Het concreet benoemen van onderwerpen in het werkprogramma biedt daarbij enig houvast. Ook het opstellen van een adviesaanvraag door een ministerie helpt de Raad bij het gericht adviseren.

Thema's

Wat betreft de thema's wordt aangehaakt bij de onderwerpen zoals die ook in het vorige werkprogramma zijn onderscheiden, met hier en daar wat nadere accenten.

Algemeen-bestuurlijk

Het verdeelstelsel is van oudsher gebaseerd op enkele uitgangspunten die politiek en maatschappelijk breed worden gedeeld. Soms lijkt het erop dat dit brede draagvlak haarscheurtjes begint te vertonen. Hoe de precieze verdeling tot stand komt is vaak lastig te achterhalen. Gebrek aan transparantie kan het draagvlak van het verdeelstelsel aantasten. Maar ook het uitgangspunt dat bij een gelijke belastingdruk burgers recht hebben op een vergelijkbaar voorzieningenniveau (het zogeheten derde aspiratieniveau) is minder algemeen bekend dan verondersteld. En onbekend maakt onbemind, althans in ieder geval wordt er niet altijd voldoende rekening mee gehouden. In dit kader is het van belang te kijken naar verdeelstelsels in ons omringende landen. Kan het ook anders, en willen we dat? Wat kunnen wij eventueel van de situatie in andere landen leren? De Raad is voornemens hierover advies uit te brengen.

Financiële-verhoudingswet

In 2007 functioneert de huidige Financiële-verhoudingswet (Fvw) 10 jaar. De Raad acht dit een goed moment om terug te kijken op de theoretische uitgangspunten en de verwachtingen die destijds aan deze wet ten grondslag hebben gelegen, dit afgezet tegen de praktijk. De Raad zal daarom in 2007 uitgebreid stilstaan bij de werking van de wet.

Differentiatie en middenbestuur

Een ander bestuurlijk thema dat aan de orde is op dit moment betreft de mogelijke financiële consequenties van aanpassingen in het middenbestuur, in het bijzonder de bekostiging van regionale taken. Dit thema is nauw verbonden met het onlangs uitgebrachte advies 'Bestuur op maat' van de Raad voor het openbaar bestuur (Rob) alsook het advies dat de Rob thans voorbereidt over het thema 'differentiatie in het openbaar bestuur'. Differentiatie in het openbaar bestuur zal ook onvermijdelijk vergaande gevolgen hebben voor de financiële verhoudingen. Want waar taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op een minder uniforme wijze worden verdeeld heeft dat ook gevolgen voor de toedeling van middelen.

Grotestedenbeleid

Eind 2009 loopt de huidige, derde convenantperiode af van het grotestedenbeleid (GSB). Hierop vooruitlopend, vindt er in 2007 een

zogenoeten *midterm review* plaats, waarbij het GSB over de gehele linie wordt geëvalueerd. De bevindingen in dat verband zullen gevolgen hebben voor de bekostiging.

Gemeentelijke belastingen

Na de afschaffing van de onroerendezaakbelasting (OZB) op het gebruikersdeel op woningen is de discussie over alternatieve belastingen ter vervanging van het verkleinde lokaal belastinggebied volop gaande. Het kabinet verricht op dit moment een studie naar de (technische) en bestuurlijke implicaties van met name de opcenten op de inkomstenheffingen ter voorbereiding op nadere besluitvorming door een nieuw kabinet. Het ligt in de rede dat de Raad zich in deze discussie zal uitspreken.

Demografische ontwikkelingen

In een aantal adviezen is de Raad gestuit op de financiële gevolgen van uiteenlopende demografische ontwikkelingen voor gemeenten, zoals (snelle) groei én daling van de bevolking. Inmiddels heeft het bureau Strategische Kennis Ontwikkeling (SKO) van het ministerie van BZK dit thema op de agenda gezet. De Raad is van mening dat dit onderwerp goed aansluit bij een eerder voornemen om te adviseren over het onderwerp 'financiële verhoudingen en demografische ontwikkelingen'

Specifieke uitkeringen

In algemene zin verwacht de Raad de komende periode gevolgen van het rapport van de Stuurgroep doorlichting specifieke uitkeringen (commissie Brinkman) en het hierop ingenomen kabinetsstandpunt. Naar verwachting zullen de eerste dossiers met name betrekking hebben op het terrein van het provinciefonds. Hierbij doet zich de vraag voor in hoeverre de specifieke herverdeelproblematiek kan worden ondervangen binnen een algemeen verdeelstelsel.

Outputfinanciering

Een ander onderwerp in dit verband is de wenselijkheid van het systeem van outputfinanciering. Wat kan worden geleerd van de systematiek van het GSB, en hoe kan de winst daarvan behouden blijven, ook na het aflopen van de derde convenantperiode?

Specifieke onderwerpen

Naast de thematische benadering is het werkprogramma voor een belangrijk deel gebaseerd op het Periodiek onderhoudsrapport (POR) van het gemeentefonds 2007. De nadere invulling van specifieke onderwerpen is mede afhankelijk van de beleidsvoornemens van de verschillende departementen. Het benaderen van ministeries die betrokken zijn bij bestuurlijke en financiële vraagstukken heeft in het verleden zijn nut

bewezen. Door de beperkte capaciteit is dit het afgelopen jaar minder uit de verf gekomen. Wel blijkt dat door de betrokken ministeries de meerwaarde van advisering door de Raad wordt erkend. Ook van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is als coördinerend ministerie een actievere houding gewenst bij het opsporen van thema's en ontwikkelingen die tot adviesaanvragen kunnen leiden.

Op basis van het POR Gemeentefonds 2007 heeft de Raad de volgende onderwerpen gedestilleerd:

- Evaluatie jeugdgezondheidszorg en overheveling naar Gemeentefonds
- Monitor Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)
- Wet op de Jeugdzorg
- Onderhoudstraject Wet werk en bijstand (WWB)
- Wet sociale werkvoorziening (WSW)
- Uitvoeringskosten bijstand
- Investeringsbudget landelijk gebied
- Herijking Cluster Openbare Orde en Veiligheid
- BTW-compensatiefonds
- Periodiek onderhoudsrapport 2008
- Beoordeling artikel 12-aanvragen
- Financiering waterbeleid

De Raad voor de financiële verhoudingen,

Mr. M.A.P. van Haersma Buma, voorzitter

Drs. C.J.M. Breed, secretaris